

גליון 6 חיוב אכילת פירות שביעית ואיסור השחתה

לבני הישיבה שליטי"א קדושת הארץ באה לידי ביטוי במצוה אכילת פירות שביעית, נלמד בזה כאן וכן מהו טעם איסור השחתה.

- אכילת פירות הארץ בכל יום של ימי הירושלמי שהיו - איך לאכול אותם לפרנס
- הייתי חתים הווי הילכה שיש לו סיון חסמ

איסור השחתה

1. מהו הטעם לאיסור השחתה, משום פגיעה בקדושה או משום ביטול חובת האכילה?
2. מה הטעם לאיסור אכילת פירות שעדיין לא הגיעו לידי בישול?
3. האם מותר לקצץ אילן מאכל ובזה למנוע את אכילת הפירות?

מקורות

1. מקרא - ויקרא כו: ו, ז, יב.
2. ירושלמי: למוז' ירושלמי (וילנא) מסכת שביעית פ"ד הלכה ו'

חייבין במעשרות: שאר כל ע"ז ות האילן כעונות למעייירות כך ע"ז לביעית: גמ' ויתים שהביטו דביעית לסאה זהו שליש לוג מתנתא שהן עישינן שלושות לוגין לסאה כתיב [ויקרא כה יב] כי יובל היא קודש תהיה לכם וגו' מה היא קודש אף תבואתה קודש רבי יוסי בן חנינא מנעק לכיפתא דעכו עד כה היא ארעא דישראל ר"ז עבר ירדנא במנוי רבי חייא בר בא מתעגל בהרא אליסוס דטבריא ר"ח רבא מתקל כיפי רבי חנינא מתקל גושייא לקיים מה שנאמר [תהילים קב טו] כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו:

פני משנה כתיב כי יובל היא קודש. ודריש היא יתירא דלמו מה היא קודש הארץ אף תבואתה קודש יש לנהוג בפירות שלה קדושה בעונת הקדש ולפיכך לא ניתן אלא לאכילה ולא להפסד:

מתני' מאימתי אכלין פירות האילן בשביעית הפנין משהוריהו: אכל בו, פתו בשדה ביחילו כונס לתוך ביתו וכן כיוצא בהן בשאר שני שבוע חייבין במעשרות הבוסר משהביא מים אוכל בו פיתו בשדה הבאיש כונס לתוך ביתו וכן כיוצא בו בשאר שני שבוע חייבין במעשרות: גמ' מהו ביחילו רבי חייא בר בא אמר חייטה כמה דאת אמר [זכריה יא ח] וגם נפשם בחלה בי כתיב [ויקרא כה ז] ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול דרב"ב אמר שתי תבואות אחת מן הבית ואחת מן השדה וכתיב [שם יב] מן השדה תאכלו את תבואתה.

פני משנה מאימתי אכלין פירות האילן בשביעית. משום דכל דמן שאינן ראויין לאכילה אסור לקיץ ולאכול עהרי הוא מפסידן ורחמנא אמר לאכלה ולא להפסד:

מסכת שביעית פרק ד הלכה ו'

מתני' ויתים שהכניסו רביעית לסאה פוצע ואוכל בשדה הכניסו חצי לוג כותש וסך בשדה הכניסו שליש כותש בשדה כונס לתוך ביתו וכן כיוצא בזה בשאר שני שבוע

3. בבלי פסחים נב, ב ר' אלעאי - סוף העמ' הרמב"ם שמיטה ויובל פרק ה' הל' טו ועיין במהר"י קורקוס

ולבית הוא שאסור לכנס ודאי שהטעם הוא מפני שצריך לנהוג בהם כמו שנוהג בתבואת שאר השנים מדכתיב תבואתה וכהיא דספרא שכתבתי ובידעלמי ביארו עוד בזה ואמרו כתיב תבואתה לאכול וכתיב מן השדה תאכלו את תבואתה שתי תבואות הם אחד בבית ואחד בשדה פ"י דלגבי שדה נקראת תבואה כשהתחילו להתבשל כי כן דרך בשאר שני שבוע אבל לכנס לבית אינה נקראת תבואה עד שישנו לעונת המעשרות.

[טו] אין אוספין וכו'. פ"ד דשביעית מאימתי אכלין פירות שביעית הפנין משווריהו אוכל בהן פתו בשדה כונס לתוך ביתו וכן כיוצא בהם בשאר שני שבוע חייב במעשר ובספרא כל תבואתה מלמד שאינה נאכלת אלא תבואתה מכאן אמרו מאימתי אכלין וכו' ורבינו שמשון כתב טעם לכל זה משום דלאכלה ולא להפסד שכשנאכלו אותם כוסר הרי מפסיד אותם ודעת רבינו דאוחה דרשה לא שייכא הכא כלל כי כיון שאוכל אותם אינו נקרא הפסד וגם כי הרי בשדה יכול לאכול אותם

5. סיכום והלכה משפטי ארץ [בצלום]

אכילת פירות שביעית

1. האם יש חיוב, מצוה לאכול פירות שביעית?
2. האם חובת האכילה היא כדי שלא יהיה הפסד בפירות שביעית?
3. מה המשמעות של הקדושה בפירות, האם טמא אסור לאכול כמו בקרבנות?

מקורות

1. מקרא - כה, ו ועיין רש"י שם.
2. משנה - שביעית פרק ח משנה ב
3. ירושלמי מסכת שביעית פרק ז הלכה א

גמ' צביעין לאדם מהו שיהא עליהן קדושת שביעית נישמענא מן הרא [ויקרא כה ז] לכס כל שהוא צורך לכס ותני עלה כגון אכילה ושתייה וסיכה וצביעה יצאת מלוגמ' שאינה אלא לחולין יצאת אלנותין שאינה אלא לתפילין רבי יונה בעי ולמה יצאת מלוגמא שאין עליה קדושת שביעית והתני דן וצר ורע איספסו שוורעין אותן במוצאי שביעית קדושת שביעית חלה עליהן מיי כדון לכס השוה לכולכם רבי יוסי בשם רבי לא שמע מן הדא תהיה אף להדלק' הני ולצבוע בה צבע ולא נמצא מאכל את אכילי בהמה תיפטר בצביעין לאדם אחר רבי מנא תיפטר באוכלי בהמה לאדם ולית שמע מיניה כלום צביעין לבהמה מהו שיהא עליהן קדושת שביעית נשמענא מן הדא עיקר הוורד

פני משנה - גמ' צביעין לאדם מהו שיהא עליהן קדושת שביעית. משום דמין הצובע דקתני במתני' היינו מה שצובעין בהן מיני בגדים ויהי ודאי מותר יש להן קדושת שביעית דשביעית ותנה לאכילה לנייטיה לסיכה ולצביעה והבטיא היא אם מותר לצבוע לאדם בדבר שדרך לצבוע בהן כגון אלו הדינים שמתקשפין במיני צבע א' פירות שביעית הוורד ג"כ ליתך ולא נקרא הפסד א' ל: :

נשמענא מן הדא. דכתיב והיתה עבת הארץ לכם ודרשין לכם כולל שהוא צורך לכם וצביעת אדם נמי בכלל ועוד הא תני עלה בהדיא בת"כ כגון אכילה וכו' יצאת

4. השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם שכחת העשין מצוה שלישית שאמרה חודה בפירות שביעית (ר"פ בהר) והיתה עבת הארץ לכם לאכלה ודרשו לאכלה ולא לסחורה. וזה דבר תורה הוא כמו שאמרו באחרון שלע"ז (סב א) ונמצא פועל חובו בפירות שביעית והתורה אמרה לאכלה ולא לסחורה. וכן במקומות רבים מן התלמוד (בכורות יב, ב ועי' סוכה מ, א וע"ז) בא כלשון הזה. ונכפלה זאת המצוה באמרו ית' (מנחות פ"ג) ואכלו אביוני עמך. שלא אמר לאביוני עמך תעזוב אותם כמו שאמר (ר"פ קדושים) לעני ולגר תעזוב אותם בלקט ושכחה אבל לשון אכילה מזכיר בהם הכתוב בכל מקום (שם פ' בהר ב"פ). והנה העושה סחורה בהם עובר בעשה:

מניין אסתר שכחת העשין מצוה ג. וראה לי כי מה שלא מנא הרב הוא לפי שמה שדרשו חכמים לאכלה ולא לסחורה אין פירושו שיהא מצוה באכילתם רק לאכלה הותר לכם ולא לעשות בהם סחורה. וראה שאין באכילתם מצוה ממה ששינונו בפרק ח' שביעית (משנה ב') שביעית ניתנה לאכילה ושתייה וסיכה כו', ולא קאמר ח' עיין סיכום וביאור כל הנושא - אוצר יסודי השביעית.

סחיטת פירות שביעית

רמב"ם פרק ח הל' ג וסיכום וביאור העניין משפטי ארץ [בצלום]

מלוגמא שאינה אלא לחולין לרפואה יצאת אלנותין והוא אלנותית שעושיין מייין שמן ודבש שאינה אלא לתפילין כמו לטפילין. לקטנים שעושיין האלנותית להן והואיל ואינה עושה לכל אדם לא הותרו פירות שביעית לכך ומדלא ממעט בברייתא אלא אלון ע"מ דלצביעה דקתני כולל ג"כ צביעה לאדם שניתנו פירות שביעית לכך:

פרק ח הלכה ב'

מתני' שביעית נתנה לאכילה ולשתייה ולסיכה לוכל כל דבר שדרכו לאכול ולסוך דבר שדרכו לסוך ולא יסוך יין וחומץ אבל סך את השמן וכן בתרומה ובמע"ש קל מהן שביעית' שנתנה להדלק' הני: גמ' כיצד לוכל דבר שדרכו לוכל אין מחייבין אותו לוכל לא פת שעיפשה ולא קנובת ירק ולא תבשיל שנתקלקל צורתו וכן הוא שביקש לוכל תרדיי חייין או לכנס חייטין חיות אין שומעין לו כיצד לשנות דבר שדרכו לשנות אין מחייבין אותו לשנות איגרון ולא איקסגורין ולא יין ושמרים החושש בשנינו לא יא מנמא א' ג' ופולט אבל מנמא הוא ומבליי ומטבל כל צרכו ואינו חושש התועש גרונו לא יערענו בוטמן אבל נותן הוא ויטון לתוך איגרון יומא לא יסוך יין וחומץ אבל סך את השמן החושש את ראשו או שעלו בו הדין סך שמן אכל לא יסוך יין וחומץ אין מפטמין שמן של שביעית אבל לוקח הוא שמן ערב שביעית ואינו חושש

שביעית מצוה באכילה ושתייה וכו'. ואל תשתבש במה שאמר בגמרא ירושלמי בזה הפירוש על זאת המשנה בהלכה ב' כיצד לאכול דבר שדרכו לאכול אין מחייבים אותו לאכול לא פת שעפשה ולא קניבת ירק ולא תבשיל שנתקלקל צורתו, כי נראה מכאן שדוקא אלו הדברים שנתקלקלו אין מחייבין אותו לאכלם אבל מה שהוא מתוקן וטוב חייב לאכול, וזה אינו כי מה שאמרו באלו שאין מחייבין אותו לאכול הוא משום דסד"א דחייב לאכלם למען לא יפסדו שהתורה אמרה לאכלה ולא להפסד קמ"ל שאינו חייב לאכלם מאחר שאינם ראויים לאכילה ובהיותם ראויים פשיטא כי אינו חייב ג"כ לאכלם שהרי אין כאן חשש שמא יפסדו מאחר שהם טובים. ומה שאמר עוד שהיא מצוה ממה שאמר העושה בהם סחורה עובר בעשה ואם כן הוי לאו הבא מכלל עשה שהוא עשה, כבר פירשתי במצוה הקודמת לזו פירוש זה המאמר בכל מקום ואינו צריך לכפלו.

בית המרחץ אמר רשמי מיינות רבוי אצל ר"ב רבוי בביית רבוי

לפ"ז נתחדשה כאן הלכה נוספת, דראוי להזהר מלאכול ולשתות או להכניס בכית המרחץ וכן בכית הכסא דבר שיש עליו קדושת שביעית. דאם בכית הפנימי בכית המרחץ אמר רשמי מיינות רבוי אצל ר"ב רבוי בביית רבוי

א. אין מצוה לאכול פירות שביעית, למרות שהולכים ונרקבים, שהרי הקלקל נעשה מאילון.

ב. אסור לקלקל פירות שביעית אפילו כל שהוא שנאמר לאכלה ולא להפסד.

1. הוכיח במצוות עשה שהוסף על הרמב"ם מצוה ג' מה את הנאמר: "והיתה שבת הארץ לכם לאכלה" כמצוות עשה והבינו בדבריו המגילה אסרה שם, וזהו הרקיע המבא מגילה אסרה שם, והמרי"ט אלגו ה"ל חלה ס"ק כ, שיש מצוות עשה לאכול פירות שביעית. אמנם כתב תורת הארץ פ"ח ס"ק כו, שזו מצוה קיומית ולא מצוה חיובית (וכ"כ החו"א שביעית יד ס"ק י לגבי אכילת מעשר שני, שלדעת הרמב"ם שמה מצוה אכילת מעשר שני כמצוה עשה, היא מצוה קיומית ולא חיובית, ולא נהי בעשה אם לא אכל רק שהחסר מצוה, אלא שיש באי האכילה בזיון קדושים, אך הרמב"ם לא מנא כבוד מצוה, משור שאין מצוה באכילת פירות שביעית, אלא אסור או לאו אלא מכלל עשה, בסתורה והפסד, וכן נראה דעתו של רש"י (ויקרא כה, ו) שכתב: "והיתה שבת הארץ לכם לאכלה" אע"פ שאסרתם עליו לא באכילה ולא בהנאה אסרתם אלא שלא לנהוג בהם כבעל הבית, גם ברעת הרמב"ם כבוד החו"א ס"ו יד ס"ק י, שאין כוונתו שיש מצוה באכילת פירות שביעית, אלא שהלאו הבא מכלל עשה "לאכלה" ולא לסחורה ולא להפסד, נמנה כבוד מצוות עשה ומשמע כחזו"א שם שאע"פ שבהרומה ומעשר שני מקיים מצוה כשאוכלים (שהרי מברכים על אכילת הרומה כמבואר ברמב"ם ה"ל הרומה פט"ו הכ"ב, וראה גם ספר המצוות מצוה עשה פט), שבביעית לא מקיימים כל מצוה (וכן לא מצינו מברכים על אכילת פירות שביעית).

וכ"כ בדרך אמונה פ"ה היא כביאור הלכה.
2. החו"א ס"ו יד ס"ק י, והנה כתב הרא"ש בפ"ה משנה ב וכן כתב הרע"ב שם וכן הביא המגילה אסרה במצוות שהוסף הרמב"ם מצוה ג' דהא דאיתא בחוספתא: אין מחייבין אותו לאכול פה שע"פשה ולא הבשיל שנתקלקל צורתו, קמ"ל דאע"ג דאמרה תורה לאוכלה ולא להפסד לא חיישין אם הולך לאיבוד, כיון שאין דרך בני אדם לאוכלם כך, ומשמע שכל זמן שהתבשיל ראוי לאכילה חייב לאוכלו שלא יתקלקל. אמנם בתורה הארץ פ"ח ס"ק כו הקשה לפרוש זה, שהרי לה"ל כ"ב אין מצוה לאכול פירות שביעית, ואע"פ דלמבין זהו י"ל מצוה קיומית "מהיכי תיתי יהיה חייב ל...". ופי' שכונת החיוביות, שפה נע"פשה כבר מותר לקלקלה כיון שאינה ראיה לארץ פ"ח ס"ק כו הקשה לפרוש זה, שהרי לה"ל כ"ב אין מצוה לאכול פירות שביעית, ואע"פ דלמבין זהו י"ל מצוה קיומית "מהיכי תיתי יהיה חייב ל...". ופי' שכונת החיוביות, שפה נע"פשה כבר מותר לקלקלה כיון שאינה ראיה אדם (וכמו שכתב הרמב"ם על אותו לשון שמוכא בירושלמי לגבי מעשר שני, וכתב בה"ל נעשר שני פ"ג ה"א: ואין מחייבין אותו לאכול פה שע"פשה ושמן שניסרחה אלא כיון שנפסל פקעה ממנו קדושה). אך עינין בחזו"א דמא"ס טו ס"ק א ד"ה תוכן, וצ"ע.

החו"א הוסיף שאם יש עניים מצוה לחת להם פירות שביעית קודם שיחלקלו משום מצוה צדקה. (ראה עוד במקדש דוד ס"ו נט ס"ק ה ד"ה הנה).

3. מהרי"ט אלגו ה"ל חלה ס"ק ב ד"ה והנה

א. קדושה וכבוד בפירות שביעית

פירות שביעית הוקשו להקדש כמבואר בתורה כהנים פרט ב זה פרק ג' אות ג': "כי יובל הוא קודש יהיה לכם, מה קודש חופס את דמיון שביעית תופסת את דמיה. אי מה קודש יוצא לחולין ודמיו תתפסם יכול אי שביעית כן, ת"ל היא, הרי היא בקדושתה. נמצית אומר האחרון אחרון נתפס בו שביעית ופירו עצמו אסור. כיצד, לקח בפירות שביעית בשר, אלו ואלו מתבעים בשביעית. לקח בכשר דגים יצא בשר ונכנסו דגים, בדגים שמן, יצאו דגים ותפס שמן האחרון אחרון נתפס ופיר עצמו אסור".

ובגמ' סוכה מ' ב' קצת בשינוי, דשם למדו ממה שנאמר: "תהיה" - "בהויתה תהא" - כלומר שנשארת בקדושתה ולא יוצאת לחולין ע"י פדיון כמבואר ברש"י שם.

מבואר מדברי הרש"א דפירות שביעית הוקשו להקדש ולא שהם חמורים מהם, שהקדש שנפדה יוצא לחולין והקדושה נתחטט בדכס, הש"ס לענין שביעית שה"ס והפסים בקדושה ואין הפירות יוצאים לחולין ועומדים בקדושתן.

ולכאורה צ"ע דאם פירות שביעית הוקשו להקדש, אי"כ אסור לאכול פירות שביעית בטומאה, כהקדש. ואסור לטמא פירות שביעית, הקדש. וכן אסור להוציא פירות שביעית לחו"ל משום שמתמא בטומאת ארץ העמים, וכשם שהקדש אסור לאכול חוץ לירושלים אי"כ גם שביעית כן.

ובאמת שהדין אינו כן, דבמשנה שביעית פ"ו משנה ה' נסק דאין מוציאין פירות שביעית מהארץ לחוץ לארץ, וכ"פ הרמב"ם פ"ה הלכה י"ג, ופירשו הרע"ב והר"ש שטעם האיסור משום דצריכים כיעור בארץ, שנאמר: "בארצך" ואפילו רב"ד דס"ל בפסחים נ"ב ב' דאם הוציאן לחוץ לארץ מתבערין במקומו שהם, מ"מ לכתחילה מודה דצריך כיעור בארץ.

הרי דלא כתבו הטעם דאסור להוציא פ"ש מהארץ לח"ל משום דאסור לטמא פ"ש, אלא מטעם הבעור.

והנה בחוספתא שביעית פרק ו' הלכה ו' וברמב"ם פ"ה הלכה ז' נפסק שאין סכין שמן של שביעית בידים טמאות. ומה תוהו דאסור לטמא פירות שביעית אבל לא מצינו שאם טימא פ"ש שיהא אסור באכילה. ועוד, רבזמן הזה שהכל בחזקת טמאים, לא שייך איסור לסוך בידים טמאות, ולא מצינו שנמנעים בזה"ל מלאכול פ"ש או לסוך בשמן שביעית בשל כך.

ובאמת שגדר קדושת פ"ש אינם כגדר של הקדש. דא"כ יהיה אסור כזה"ל לאכול פ"ש, אלא דההיקש בין שביעית להקדש הוא רק לענין האיסורים שאסור בסחורה ובהפסד, ולענין שדמיו נתפסים בקדושת שביעית, אבל לענין עצם הקדושה אין קדושת שביעית כקדושת הקדש.

ומש"ה אין איסור לטמא ואין איסור להוציאם מהארץ לחו"ל מטעם טומאת ארץ העמים. וכל האיסור רק מטעם הבעור, ומש"ה אין איסור בזה"ל באכילת פירות שביעית.

אלא שא"כ עדיין לא נתברר מדוע: "שמן של שביעית אין סכין אותו בידים טמאות" כדברי החוספתא.

ובערוך שולחן כ"ד ט"ו רצה ללמוד מדברי חוספתא זו דאסור לטמא לכתחילה פירות שביעית משום שקצת קדושה יש בהם, וגדר זה צ"ע מהו קצת קדושה, או דקדוש או דאינו קדוש.

ומצינו באחרונים גדר אחר בקדושת שביעית בפירות, ועפ"י יוכן האיסור לסוך שמן של שביעית בידים טמאות. במקדש דוד שביעית סימן נ"ט ס"ק ה' ד"ה כתב והמרי"ט, הוכיח מדברי הירושלמי ומדברי הגר"א דקדושת פירות שביעית הוא כגדר של כבוד. שאין לבזות פירות שביעית. ואין זה דין קדושה כהקדש אלא שמירה נ"ל כבודם.

והוכיח מדברי ירושלמי פ"ח הלכה ב': "אין סכין שמן של שביעית במרחץ אבל סך הוא מכתוף ונכנס". ופירש במקדש דוד הטעם משום בזיון קדשים. וכ"כ במאירי שבת י' א' דזה הטעם דאסור להכניסו במרחץ משום שבני אדם עומדים שמה ערומים והוי מקום מכוער ומש"ה אסור להכניס שמן שביעית לשם משום בזיון קודש.

ועוד הוכיח במקדש דוד גדר זה, מדברי הגר"א בשנות אליהו ע"מ שאמרו במשנה: "אין מוכרין פירות שביעית לא במידה ולא כמשקל" (שביעית פ"ח משנה ג'). וכתב הגר"א שהטעם הוא משום בזיון קדשים.

ועפ"י פירש במקדש דוד את דברי החוספתא והרמב"ם דאין סכין שמן של שביעית בידים טמאות, ואף דאינו נאסר משום טומאה וליכא הטסד, ולענין דהוקש לקדשים אלא שלא מטעם קדשים אלא מטעם כבוד.

ומטעם זה פסק הח"י אדם בספרו שערי צדק על הל"ב - ארץ ישראל י"ז י"ז, דפירות שביעית צריכים נטילת ידים. ולמד מדברי החוספתא שאין סכין שמן של שביעית בידים טמאות, וכתב: "ואין לומר דאסור כשהוא טמא, דא"כ בזה"ל אסור לאכול פ"ש". וצ"ל דכוונתו דהוא ענין של קדושה דרך נקיזת ומש"ה יש ליטול ידים לפירות שביעית.

ערך כב / כיצד לאכול פירות שביעית ולהבין מהם מאכלים

יג. מותר לסחוט לימונים תפוחים ואשכוליות כאשר מתערב במיץ מבשר ה"רי, אך אסור לסחוט לתוך מסננת דקה שכל בשר הפרי נפרד מהמיץ.²¹ ויש להקפיד לסחוט היטב שכל בשר הפרי יסחט, כיון שהבשר הנשאר לא משמש לאכילה ונמצא מפסיד פרי.²² (בבשר הפרי הנשאר יש לנהוג כבשיורי אוכל²³).

חגים וקדושת שביעית כמו שכתב הכסף משנה שכל הטל לפרי יש קדושת שביעית, אך ראה בזה פרק כג הערה 8.

21. כספר השמיטה פרק ז הערה 3 מסתפק האם מותר לסחוט לימונים ותפוחים. הצדדים לספקי הם, האם מותר לסחוט כיון שדרכו כך או שדרכו רק יין ושמן ולא מינים אחרים מפני שבשאר מינים נחשב המשקה זיעה בעלמא ואסור. אך החו"א כס"ב כה ס"ק לך דן להחרי, ואף על פי שמסכם שם ולמעשה צ"ע, ידוע שלמעשה תהיה. וכפי שיבואר הלאה הוא מתי קיימת זאת כאשר שר הפרי מתרסק וי"ד ר"ט ה"מ"ץ. וכן במנחת שלמה ס"ו מו מתי לסחוט תפוחים. אך מעיר שיהא יענין שו"ל ק מהפרי לא נסחט והוא נמצא לאכילה יהיה כזה הפסד פרי.

ומקומו של החו"א להחרי הם:
א. מו שאינו נחשב זיעה, נחשב לעיקר הפרי, ורינו כטרימא שהוא רסק תפרים, ומבואר שברכות לה ע"א שדמיו לעשות טרימא מתפרים של תרומה.

ב. חסיתת תפוחים אינה כחסיתת שאר פירות שסוחטם את המיץ מבשר הפרי, אלא כתפוחים ירסקים את בשר הפרי והוא הנפץ למשקה נשאר רק הקליפות, וריסוק זה הרי הוא בעשיית זרימא. ואף על פי שנחלקו כשר"ע א"ח ס"ו רב זע"ו ובהנהגת באחרונים שם האם על פירות גרוסקים לגמרי מברכים בורא פרי העץ לכיורה תלו הדבר בשני תירוצים בחו"ס חולין זכ ע"ב ד"ה היכא, האם ריסוק פרי אסור, הפיכתו למשקה, נחשב כפרי עצמו או לא, וכל מקום כבר כתב המשנה ברורה שם ס"ק מב והעיקר להלכה שאפילו תורסק לגמרי, מברכים ורא פרי העץ ואם כן הורס נחשב לעיקר הפרי זמור לעשותו.

21. עינין בחזו"א דמא"ס טו ס"ק א ד"ה תוכן, וצ"ע.
22. עינין בחזו"א דמא"ס טו ס"ק א ד"ה תוכן, וצ"ע.
23. עינין בחזו"א דמא"ס טו ס"ק א ד"ה תוכן, וצ"ע.